

בש"פ 7562/17 - מדינת ישראל נגד מוחמד חלבי

בבית המשפט העליון

בש"פ 7562/17

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: מוחמד חלבי

בקשה (רביעית) להארכת מעצר, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

בשם המבקשת: עו"ד איתמר גלבפיש

בשם המשיב: עו"ד מוחמד מחמוד; עו"ד מאהר חנא

החלטה

1. לפניי בקשה רביעית להארכת מעצרו של המשיב, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), החל מיום 14.10.2017, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 12074-08-16, בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 12.01.2017, הוגש נגד המשיב, תושב רצועת עזה, כתב אישום מתוקן, המייחס לו את העבירות הבאות: מגע עם סוכן חוץ, לפי סעיף 114(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); חברות בארגון טרוריסטי, לפי סעיף 3 לפקודת מניעת טרור, התשי"ח-1948; סיוע לאויב במלחמה, לפי סעיף 99(א) לחוק העונשין (12 עבירות); חברות בארגון טרור, לפי סעיף 22(ב) לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 (12 עבירות); איסור פעולה ברכוש למטרות טרור, לפי סעיף 8 לחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005 (9 עבירות); מסירת ידיעות לאויב, לפי סעיף 111 לחוק העונשין (2 עבירות); אימונים צבאיים אסורים, לפי סעיף 143(ב) לחוק העונשין; החזקת נשק ותחמושת, לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין; ונשיאת נשק, לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין.
3. על פי עובדות כתב האישום, המשיב ניצל את תפקידו ומעמדו בארגון "World Vision" (להלן: הארגון), שהינו ארגון סיוע הומניטרי, לצורך קידום מטרות ארגון החמאס. בין היתר, נטען כלפי המשיב: כי הוא העביר מאות עד אלפי טונות של ברזל שיועד במקור לחקלאות, לידי החמאס, וזאת ביוזעין שהברזל משמש את חמאס לבניית מנהרות; כי הוא ניצל את כספי הארגון לשם בניית בסיסים צבאיים; כי העביר סכומי עתק מכספי הארגון לחמאס; כי סימן נקודות ציון בתוך שטח ישראל לצורך פעילות צבאית של גדודי עז א-דין אלקאסס, כגון קביעת פתחי יציאה ממנהרות טרור; כי עבר אימונים צבאיים במסגרת עז א-דין אלקאסס; כי העביר סכומי כסף לשם רכישת ציוד קומנדו ימי לחמאס, בתקופה שקדמה למבצע "צוק איתן"; כי גייס לשורות החמאס עובד סיוע נוסף מארגון הומניטרי אחר; כי מסר לאיש חמאס מידע על סידורי הביטחון ב"מעבר ארז"; וכי תרם כספים למוסדות אשר מנוהלים על ידי ארגון החמאס.
4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המבקשת בקשה לעצור את המשיב עד לתום ההליכים במשפטו. בבקשה נטען, כי ברשות המבקשת ראיות רבות לכאורה להוכחת אשמתו של המשיב, ובכלל זה: הודאתו של המשיב בביצוע העבירות; תוספת ראייתית לדבריו של המשיב בהודעות עדים נוספים; תעודות עובד ציבור; ומסמכים נוספים. עוד טענה המבקשת, כי נגד המשיב, קמה חזקת מסוכנות, על פי סעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים, שכן המשיב ביצע עבירות ביטחון. כמו כן, טענה המבקשת, כי נגד המשיב קמה עילת מעצר, על פי סעיפים 21(א)(1)(ב) ו-21(א)(1)(א) לחוק המעצרים. זאת, לטענת המבקשת, בשל היות המשיב תושב עזה, ובמידה שישוחרר מהמעצר, לא ניתן יהיה להביאו לדין. עוד טענה המבקשת, כי חומרת מעשיו ומסוכנותו הרבה של המשיב נלמדות מכך, שבמסגרת היותו חבר בחמאס ופעיל בגדודי עז א-דין אלקאסס, נשלח המשיב לעבוד בארגון, וזאת על מנת להיות מקורב למקבלי ההחלטות בארגון ועל מנת לפעול, באופן חשאי, לקידום ענייני הזרוע הצבאית של החמאס. נטען בהמשך, כי במשך שנים ארוכות, פעל המשיב בסניף הארגון הממוקם ברצועת עזה, וניצל את מעמדו ותפקידו הבכיר בארגון, כדי לסייע לזרוע הצבאית של החמאס ולהעביר לידם, בתחכום ובתכנון מוקדם, כספים רבים בדרכים שונות. בכספים אלה, כך טוענת המבקשת, השתמש החמאס למטרות טרור, לרבות בניית מוצבים צבאיים וחפירת מנהרות התקפיות. לאור האמור, טענה המבקשת כי "אין כל חלופה שיש בה כדי להבטיח את מטרות המעצר", ולפיכך על בית המשפט להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים בעניינו. ביום 4.08.2016, קבע בית המשפט המחוזי, בהסכמת המשיב, ובשים לב לעילת המעצר והראיות לכאורה אשר הוצגו על ידי המבקשת, כי המעצר מוארך עד להחלטה אחרת.
5. בתום תשעה חודשי מעצר, הגישה המבקשת, ביום 23.04.2017, בקשה להארכת מעצרו של המשיב. ביום

26.04.2017, בהסכמת הצדדים, הורתה השופטת ד' ברק-ארז על הארכת מעצרו של המשיב למשך ארבעים וחמישה ימים, וזאת "על מנת לתת שהות להתקדמות בהליכי המעצר עד תום ההליכים". (בש"פ 3428/17 מדינת ישראל נ' מוחמד חלבי (26.04.2017)). ביום 4.06.2017, הגישה המבקשת בקשה שנייה להארכת מעצרו של המשיב. ביום 11.06.2017, הורה השופט י' דנציגר על הארכת מעצרו של המשיב ב-60 ימים, ולא ב-90 ימים, כמבוקש. זאת, בכדי לאפשר להגנה ללמוד בצורה מקיפה ומעמיקה יותר את הראיות שהועברו לעיונה, ולאפשר לגורמי החקירה לבחון את טענות המשיב, שהועלו עוד בשלב מעצר הימים (בש"פ 4528/17 מדינת ישראל נ' פלוני (11.06.2017)). הימשכות הליכי המשפט מעבר להארכת המעצר השנייה, הובילה לבקשה שלישית, וביום 14.08.2017, קיבל השופט י' הנדל את עמדת הסניגוריה, והורה על הארכת מעצרו של המשיב ב-60 ימים בלבד, החל מיום 16.08.2017.

הבקשה להארכת המעצר בתשעים ימים נוספים

6. ביום 27.09.2017, הגישה המבקשת בקשה רביעית להארכת מעצרו של המשיב ב-90 ימים, החל מיום 14.10.2017. בבקשה נטען, כי המשיב היה חבר בארגון החמאס ובגדודי עז א-דין אל קאסם, ומתוקף תפקידו הבכיר בארגון סיוע הומניטרי בינלאומי, העביר המשיב לחמאס כספים וברזל, בו השתמש החמאס לבניית מנהרות, וכן העביר לחמאס מידע מודיעיני כשסימן נקודות ציון בתוך שטח ישראל. לגישת המבקשת, מעשיו של המשיב מלמדים, מעצם טיבם ונסיבותיהם, על המסוכנות הרבה הנשקפת הימנו.

אשר להליך העיקרי, מסרה המבקשת כי עד כה התקיימו שבעה דיוני הוכחות, בהם נשמעה עדותם של 14 עדים, וכי קבועים שני מועדי הוכחות נוספים, בתוך תקופת הארכת המעצר המבוקשת.

הדיון בבקשה

7. במהלך הדיון שהתקיים בפניי, ביום 24.10.2017, חזרה המבקשת על טיעוניה בדבר מסוכנותו הרבה של המשיב, אשר השתמש בתפקידו ההומניטרי ובכח הרב שעמד לרשותו כמנהל אזור עזה, כדי להעביר כספים רבים ואלפי טונות של ברזל לארגון אויב, המהווה "אולי הגדול שבאוייבנו". בנוסף, חזרה המבקשת והבהירה, כי התיק הגיע אל הישורת האחרונה וכי כל מועדי ההוכחות שנותרו, פרט לאחרון, הם בתקופת ההארכה המבוקשת. לאור האמור, חוזרת המבקשת על בקשתה להורות על הארכת מעצרו של המשיב, כמבוקש.

מנגד, טען ב"כ המשיב, כי מסוכנותו של המשיב היא נקודתית, ונוגעת לעבודתו בעזה, ולפיכך, ניתן לאיין אותה בכך שהמשיב לא ימצא באזור עזה, אלא תחת פיקוחה של משטרת ישראל. עוד נטען, כי הבקשה להארכת מעצרו של המשיב אינה מציינת כי קיים בעניינו של המשיב חשש ממשי לשיבוש הליכים. בהמשך, נטען כי ב"כ המשיב הגיש במועד הדיון "הודעה על חלופת מעצר", ולפיכך התבקש בית המשפט להורות לבית המשפט המחוזי, ובכלל זאת גם לשירות המבחן למבוגרים, לבחון את האפשרות לשחרורו של המשיב, לאחת מבין חלופות המעצר המוצעות.

יצוין, כי לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים, ולנוכח העובדה כי ב"כ המשיב הגיש "הודעה על חלופת מעצר", הוריתי לבית המשפט המחוזי, מבלי להביע כל דעה ומבלי שהדברים יתפרשו כהמלצה לשחרורו של המשיב לחלופת מעצר, לבחון את הבקשה וליתן את החלטתו בנושא. ביום 16.11.2017, דחה בית המשפט המחוזי בבאר שבע את בקשתו של המשיב לעיון חוזר בהחלטת המעצר, במסגרתה הציג המשיב חלופת מעצר, אליה ביקש להשתחרר. בית המשפט המחוזי דחה את האפשרות לשחרורו של המשיב לחלופת המעצר המוצעת, בקובעו כי "אין בה כדי לתת מענה לתכלית המעצר וזו אינה ראויה לשמש ככזו גם בעניינם של מי שהמסוכנות הנשקפת מהם פחות משמעותית מהמבקש שבפניי". לאור האמור, הגיעה העת לדון ולהכריע בבקשה להארכת המעצר.

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בבקשה להארכת מעצרו של המשיב, והאזנתי בקשב רב לטענות שהועלו בפניי, הגעתי לידי מסקנה כי דינה של הבקשה להתקבל. זאת, לאחר שמצאתי, כי בשלב זה, אין כל הצדקה להורות על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר.

9. כידוע, הארכת מעצרו של נאשם מעבר לתשעה חודשים, מכוח סעיף 62 לחוק המעצרים, נעשית על יסוד איזון בין הפגיעה בחירות הנאשם, לו עומדת חזקת החפות כל עוד לא הורשע; לבין האינטרס שעניינו שמירה על שלום הציבור וביטחונו. (בש"פ 7555/17 מדינת ישראל נ' אבו עמאר (2.10.207); בש"פ 7452/17 מדינת ישראל נ' פלוני (1.10.2017); בש"פ 2235/17 מדינת ישראל נ' סלימאן (7.05.2017); בש"פ 3675/17 מדינת ישראל נ' פלוני (23.05.2017)). במסגרת איזון זה, שומה על בית המשפט ליתן את הדעת למגוון שיקולים ואינטרסים מתנגשים. מן העבר האחד, בית המשפט ישקול את המסוכנות הנשקפת מהנאשם, כפי שזו נלמדת מאופי העבירות המיוחסות לו ומנסיבות ביצוען; את עברו הפלילי; את החשש מפני שיבוש הליכי משפט והאפשרות להימלטותו של הנאשם מאימת הדין. מן העבר השני, יבחן בית המשפט את עוצמת הפגיעה בזכות לחירות של הנאשם, הנובעת, בין היתר, מקצב התקדמות ההליך המשפטי בעניינו, וממשך הזמן אשר חלף מאז הושם הנאשם במעצר. שעה שקצב התנהלות ההליך המשפטי אינו משביע רצון, תנוע המטוטלת לעבר זכותו של הנאשם לחירות, ותגבר הנטייה לשחררו לחלופת מעצר (בש"פ 6109/17 מדינת ישראל נ' פלוני (17.08.2017); בש"פ 4251/17 מדינת ישראל נ' זאודי (18.06.2017); בש"פ 4166/16 מדינת ישראל נ' אבו רזק (25.7.2016)).

10. ובחזרה לענייננו. אין צורך להכביר מילים על אודות חומרת העבירות המיוחסות למשיב. המעשים המתוארים בכתב האישום, מצויים במדרג גבוה של חומרה ומדובר בפגיעה קשה בביטחון המדינה. עסקינן בריבוי עבירות, אשר בוצעו, לכאורה, בעורמה ובחשאי, והתפרשו על פני תקופה של למעלה מעשור. המשיב פעל, לכאורה, במטרה לסייע לארגון החמאס להקים תשתית טרור ענפה, שכל תכליתה פגיעה בביטחון מדינת ישראל ואזרחיה. מעשים קשים אלה, מלמדים כשלעצמם על המסוכנות הרבה אשר נשקפת מן המשיב, שהיא לכל הדעות גבוהה ביותר.

אשר להליך העיקרי בעניינו של המבקש, נראה כי הוא הגיע לשלביו האחרונים, במובן זה שפרשת הראיות בתיק צפויה להסתיים עד לחודש ינואר 2018, ומבחינה זו ניתן לצפות כי ההליך המשפטי יסתיים זמן לא רב לאחר תקופת ההארכה המבוקשת.

11. לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים לכאן ולכאן, שוכנעתי כי נקודת האיזון בעניינו של המשיב לא השתנתה, וכי אין מקום לשקול, לעת הזאת, את שחרורו לחלופת מעצר. ער אני לחזקת החפות הנתונה למשיב, שעה שטרם נקבעה אשמתו. יחד עם זאת, ואף שחלפה תקופה ארוכה למדיי מאז נתון המשיב במעצר, אינני סבור כי יש להורות על שחרורו ממעצר. זאת, מששוכנעתי כי המסוכנות הנשקפת מן המשיב, אשר עומדת על רף גבוה, כפי שניתן ללמוד מהמעשים החמורים המיוחסים לו, אינה ניתנת לאיון בשלב זה באמצעות חלופת מעצר, ולנוכח העובדה, כי ההליך המשפטי בעניינו של המשיב הגיע, הלכה למעשה, אל הישורת האחרונה.

12. על יסוד האמור, החלטתי להיעתר לבקשת המדינה, והנני מאריך את מעצרו של המשיב ב-90 ימים נוספים, החל מיום 14.10.2017, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 12074-08-16, בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ד' בכסלו התשע"ח (22.11.2017).

ש ו פ ט